

Sygn. akt IV U 1127/17/N

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2018 r.

Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSR Zuzanna Drukała

Protokolant: protokolant sądowy Magdalena Przyłucka

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2018 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z wniosku B. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddziałowi w W.

o zasiłek chorobowy

na skutek odwołania B. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddziału w W.

z dnia 16 sierpnia 2017 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się B. B. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 01.04.2016 r. do 05.04.2016 r. i stwierdza, że odwołujący się B. B. nie jest zobowiązany do zwrotu pobranego zasiłku chorobowego.

Sygn. akt IV U 1127/17/N

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 18 stycznia 2018 r.

Decyzją z dnia 16 sierpnia 2017r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. odmówił odwołującemu się B. B. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1 kwietnia 2016 r. do 5 kwietnia 2016 r. oraz zobowiązał odwołującego się do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie 81,24 zł. Na ustaloną kwotę złożyła się należność główna w kwocie 74,65 zł z funduszu chorobowego oraz odsetki w kwocie 6,59 zł.

Na uzasadnienie swojego stanowiska organ rentowy podniósł, że z dokumentacji będącej w posiadaniu organu rentowego wynika, że odwołujący się w czasie zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia w Agencji (...) sp. z o.o. w W. był niezdolny do pracy z powodu choroby i przedłożył zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby na druku (...), między innymi za okres od 1 kwietnia 2016 r. do 5 kwietnia 2016 r. W wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego ustalono, że w czasie niezdolności do pracy spowodowanej chorobą w dniu 1 kwietnia 2016 r. odwołujący się osobiście wykonywał pracę na podstawie umowy zlecenia zawartej z innym płatnikiem. Za wykonywaną pracę odwołujący się otrzymał wynagrodzenie. W ocenie organu rentowego odwołujący się wykorzystywał zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z jego celem i wykonywał pracę zarobkową w okresie orzeczonej niezdolności do pracy z powodu choroby.

W odwołaniu od decyzji ZUS odwołujący się wskazał, iż nie zgadza się z decyzją organu rentowego. Odwołujący się zaznaczył, iż w 2016 r. pracował tylko i wyłącznie jako kontroler strefy parkowania w firmie (...). Firma ta dzieliła się na dwie spółki: Agencję (...) sp. z o.o. oraz Grupa (...) sp. z o.o. Ponadto odwołujący się zaznaczył, że wynagrodzenie do płacy minimalnej było wypłacane przez jedną spółkę, natomiast pozostałą część należnego za wykonaną pracę wynagrodzenia wypłacała druga spółka. Odwołujący się podkreślił, że cały czas wykonywał te same obowiązki i w tym samym miejscu dla tego samego jednego pracodawcy. Dodatkowo odwołujący się wskazał, że w dniu 31 marca 2017 r. z powodu złego samopoczucia udał się do ambulatorium, gdzie zdiagnozowano u niego oprócz kaszlu oraz nagłych ataków duszności zapalenie oskrzeli. W dniach następnych pracy nie świadczył, zależało mu, żeby się wyleczyć przed datą planowanego zabiegu operacyjnego. W dniu 6 kwietnia 2016r. odwołujący się poddał się zabiegowi operacyjnemu na przepuklinę pachwinową.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o oddalenie odwołania. Na uzasadnienie swojego stanowiska przytoczył argumentację jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący się w dniu 31 marca 2016 r. wieczorem z powodu złego samopoczucia udał się do lekarza, który zdiagnozował u niego zapalenie oskrzeli. Odwołujący się w okresie od 1 kwietnia 2016 r. do 5 kwietnia 2016 r. był niezdolny do pracy z powodu choroby i pracy zarobkowej w tych dniach nie świadczył na żadnej podstawie dla żadnego podmiotu.

Powód świadczył pracę tylko i wyłącznie jako kontrolujący w strefie płatnego parkowania na ul. (...) w K., a pracę swą świadczył faktycznie dla jednego pracodawcy, którym był podmiot o nazwie Agencja (...) sp. z o.o. w W.. Jedyne formalnie sytuacja odwołującego się wyglądała tak, że umowę o pracę miał podpisaną z Agencją (...) sp. z o.o. w W. a towarzyszyła temu umowa cywilnoprawna z Grupą (...) sp. z o.o. w W.. W ramach umowy o pracę ewidencjonowany był tylko czas pracy odpowiadający wymiarowi pełnego etatu, zaś praca świadczona ponad ten wymiar zapisywana była jako praca świadczona na podstawie umowy cywilnoprawnej.

Dowód: zeznania odwołującego się k. 11-11v;

Sądowi orzekającemu w niniejszej sprawie z urzędu wiadomym jest, iż takie praktyki były i są nagminne w podmiotach gospodarczych zatrudniających pracowników, których praca polega na dozorowaniu, zaś praktyki te mają na celu najczęściej obejście przez zatrudniającego przepisów prawa pracy ograniczających pracę w godzinach nadliczbowych oraz przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych.

W dniu 1 kwietnia 2016 r. odwołujący się miał świadczyć pracę w strefie płatnego parkowania na ul. (...) w K. w godzinach od 10:00 do 20:00. Po wizycie u lekarza w dniu 31 marca 2016 r. skontaktował się telefonicznie ze wskazanym mu przez pracodawcę koordynatorem odpowiedzialnym za strefę parkowania w ogóle i poinformował go, że w piątek (1 kwietnia) nie będzie go w pracy w strefie płatnego parkowania na ul. (...) w K. ze względu na stan zdrowia.

Odwołujący się w dniu 6 kwietnia 2016 r. przebył zabieg chirurgiczny związany z przepukliną pachwinową lewostronną skośną. Odwołujący się hospitalizowany był w okresie od 6 kwietnia 2016 r. do 11 kwietnia 2016 r.

Dowód: zeznania odwołującego się k. 11-11v, karta wizyty ambulatoryjnej z dnia 31.03.2016 k.3, karty informacyjnej leczenia szpitalnego k.4;

Powyższy stan faktyczny ustalony został na podstawie zeznań odwołującego się oraz dokumentów zalegających w aktach sprawy. W ocenie Sądu zeznania odwołującego się były spójne, logiczne, znalazły pokrycie w pozostałym materiale dowodowym i były wiarygodne w pełnym zakresie. Jak wspomniano wyżej, dla Sądu przedstawiona przez odwołującego się sytuacja, w jakiej faktycznie pracował, była analogiczna, jak w innych sprawach pracowniczych wcześniej rozpoznawanych, a także bliźniaczo podobna do stanów faktycznych znanych z orzecznictwa Sądu Najwyższego z ostatnich kilku lat.

Z ustalonym stanem faktycznym w sprzeczności pozostaje dokument w postaci oświadczenia z dnia 06.07.2017 r. i 07.07.2017 r. adresowanego do ZUS przez pracownika działu plac Grupy (...) sp. z o.o. w W., z których wynika, że odwołujący się w dniu 01.04.2017 r. „świadczyl pracę” na rzecz tego podmiotu, a owo „świadczenie pracy” należy rozumieć, jako sytuację, że miał „wyznaczoną” na ten dzień „służbę” i dowodzą tego „grafiki”. Oświadczenie to jest co najmniej niejasne i nieprecyzyjne, a jako takie nie zasługiwało na wiarę i Sąd je zakwestionował ustalając stan faktyczny. Z oświadczeń tych bynajmniej nie wynika, czy odwołujący się potwierdził własnoręcznym podpisem na grafiku fakt swej pracy w dniu 01.04.2016 r., raczej należy to rozumieć jako sam fakt wpisania do grafiku nazwiska odwołującego się w rubryce z datą 01.04.2016 r., czyli zaplanowanie dla niego pracy na ten dzień po prostu. Jest oczywistym, że grafik sporządza się z wyprzedzeniem i w sytuacji niemożności pracy pracownika w określonej dacie na grafiku winna być odnotowana modyfikacja z tego wynikająca. Brak jest w aktach rentowych grafiku, który potwierdziłby stawiennictwo odwołującego się w pracy w dniu 1 kwietnia 2016 r., a jak wynika z zeznań odwołującego się stanowczo zaprzeczył on, aby złożył własnoręczny podpis potwierdzający jego stawiennictwo w pracy w dniu 1 kwietnia 2016 r.

Odwołujący się kategorycznie zeznał, że w dniu 01.04.2016 r. wcale nie pracował i pisemne oświadczenia pracownika Grupy (...) sp. z o.o. w W., jeżeli je rozumieć jako kwestionujące ten fakt, to są one poświadczeniem nieprawdy. W niniejszej sprawie to na ZUS jako stronie procesowej spoczywał ciężar udowodnienia tego, że oświadczenia podmiotu, na jakie ZUS się powołuje w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji są zgodne z prawdą. ZUS inicjatywy dowodowej przed Sądem nie przejawiał i w ocenie Sądu swych twierdzeń nie udowodnił.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017 r. poz. 1368) ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia, traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Okoliczności te, w myśl ustępu 3 cytowanego przepisu, ustala się w trybie art. 68 ustawy, który stanowi, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz płatnicy składek, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1, są uprawnieni do kontrolowania ubezpieczonych, co do prawidłowości wykorzystywania zwolnień od pracy zgodnie z ich celem oraz są upoważnieni do formalnej kontroli zaświadczeń lekarskich. Przepis art. 66 ust. 2 powołanej ustawy stanowi zaś, że jeżeli świadczenie zostało pobrane nienależnie z winy ubezpieczonego lub wskutek okoliczności, o których mowa w art. 15-17 i art. 59 ust. 6 i 7, wypłacone kwoty podlegają potrąceniu z należnych ubezpieczonemu zasiłków bieżących oraz z innych świadczeń z ubezpieczeń społecznych lub ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Dodatkowo zgodnie z art. 84 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017, poz. 1778) za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania (pkt 1) lub świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia (pkt 2). Osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11 (art. 84 ust 1).

Wykładnia art. 17 ustawy zasiłkowej musi uwzględniać w pierwszej kolejności funkcję zasiłku chorobowego. Przyjmuje się, że zasadniczym celem zasiłku chorobowego jest kompensata utraconego przez ubezpieczonego dochodu wskutek wystąpienia u niego czasowej, przejściowej niezdolności do zarabkowania. Celem tym nie jest natomiast uzyskanie dodatkowej korzyści obok wynagrodzenia, dlatego zasiłek chorobowy wypłacany jest nie obok, ale zamiast wynagrodzenia. Przy interpretacji art. 17 ustawy należy także uwzględnić charakter prawa ubezpieczenia społecznego. Jest ono bowiem prawem ścisłym, stąd zarówno warunki nabycia prawa do świadczeń, jak też wysokość świadczeń i zasady ich wypłaty są sformalizowane i powodują konieczność ich ścisłego, a więc, co do zasady - w zgodzie z

dosłownym brzmieniem - stosowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2005 r., sygn.. akt III UK 120/05, opubl. w OSNP 2006, nr 21-22, poz. 338).

Powołany przepis wymienia trzy sytuacje powodujące utratę prawa do zasiłku chorobowego:

- 1) wykonywanie w okresie niezdolności do pracy (innej) pracy zarobkowej,
- 2) wykorzystywanie zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia,
- 3) sfałszowanie zaświadczenia lekarskiego.

Utrata prawa do zasiłku chorobowego na podstawie art. 17 oparta jest na założeniu nierzetelności zwolnienia lekarskiego, tj. na uznaniu, że jeżeli zaistniały wymienione zachowania, to w rzeczywistości nie zachodziła sytuacja chroniona prawem, a pracownik nadużył prawa do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego.

W rozpoznawanej sprawie Sąd ustalił po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, że odwołujący się w okresie stwierdzonej przez lekarza niezdolności do pracy nie wykonywał żadnej pracy zarobkowej i nie wykorzystywał zwolnienia od pracy niezgodnie z jego celem. Odwołujący się już w dniu 31 marca 2016 r. był z powodu choroby niezdolny do pracy (co wynika z dokumentacji medycznej zalegającej w aktach) i w ocenie Sądu jego twierdzenia, że poinformował koordynatora – osobę wyznaczoną mu do kontaktowania się w sprawie jego zatrudnienia w strefie płatnego parkowania o swojej nieobecności w pracy w kolejnych dniach są logiczne i jak najbardziej zgodne z zasadami doświadczenia życiowego. Dodatkowo zaznaczyć należy, iż odwołujący się w dniu 6 kwietnia 2016 r. przebył zabieg chirurgiczny i nie ma logicznych podstaw ku temu, aby przypuszczać, że ze stwierdzonym zapaleniem oskrzeli na tak krótko przed planowanym zabiegiem chirurgicznym stawiał się do pracy w dniu 1 kwietnia 2016 r. i ją świadczył na jakiegokolwiek podstawie. Odwołujący się stanowczo temu przeczy, a ZUS nie przedstawił żadnych dowodów pozwalających na wysnucie wniosku, iż odwołujący się osobiście w spornym okresie wykonywał pracę zarobkową.

Zatem brak jest podstaw do uznania, że odwołujący się w czasie trwania niezdolności do pracy wykonywał pracę zarobkową albo że wykorzystywał zwolnienie od pracy niezgodnie z jego celem i tym samym przyjąć należy, że nie istnieją przesłanki do twierdzenia, iż pobrany przez odwołującego się zasiłek chorobowy za sporny okres był świadczeniem nienależnym. W związku z powyższym Sąd w uwzględnił odwołanie i orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.